СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVII. Ч. 272. Джерзі Сити, Н. Дж., середа, 22-го листопаду 1939. No. 272. Jersey City, N. J., Wednesday, November 22, 1939. VOL. XLVII

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE

ПРИХОДИ З ПОДАТКІВ ЗРОСТАЮТЬ

ВАШИНҐТОН. — Голова сенатського фінансового комітету, сенатор Герісон, з вдоволенням заявив, що приходи з податків в останніх місяцях зростають, а це є знак, що, з одного боку бизнес краю поправляється, а з другого, що не треба буде накладати на людей нових податків. Ці оптимістичні вигляди потвердив також секретар скарбу, Морґентав, кажучи, що на наступний рік уряд не думає предкладати перед конгрес ніякої нової податкової тарифи.

МОЗЕС ТАВРУЄ ДОНОСИ УРЯДНИКІВ.

НЮ ЙОРК. — Нюйорський комісар парків, Роберт Мозес, післав до комісії цивільної служби листа, в якім гостро таврував рішення цеї комісії платити нагороду тим урядовцям, які будуть відкривати перед вищими властями недомагання у їх департаментах. Мозес говорив, що така система подібна до советської ҐПУ. Бо підрядні урядники, щоби приподобатись вищим властям та щоб дістати нагороду, зачнуть видумувати доноси, перебільшати події та вносити тим деморалізацію в працю поодиноких департаментів. Зате Пол Керн, голова комісії цивільної служби, обороняв рішення комісії та казав, що воно причиниться до збільшення праці по департаментах та заставить усіх відповідальних людей до чуйности.

МАЛИМ БИЗНЕСАМ ОБІЦЮЮТЬ ФІНАНСОВУ ПОМІЧ.

ВАШИНҐТОН. — Предсідник „Ріконстрокшен Фінанс Корпорейшен", Еміль Шрам, заявив через радіо, що корпорація, якою він завідує, готова розпочати давати малим бизнесам позички на довгі реченці та на легких умовах, коли цього не захочуть робити приватні банки. Шрам казав, що в його корпорації є такий настрій, що вона волить дати тисячу позичок по тисячу долярів, ніж одну позичку на міліон долярів. Він також говорив, що дотепер малі бизнеси за свої позички мусіли платити два рази більше відсотків, ніж великі бизнеси.

АМЕРИКА НЕ РЕЗИҐНУЄ ЗО СВОЇХ ПРАВ У КИТАЮ.

ВАШИНҐТОН. — Діючий секретар стейту, Сомнер Велес, заявив, що Америка не резиґнує зо своїх торговельних та політичних прав, які вона дотепер мала в Китаю. Також вона не резиґнує з тих користей, які вона дістає з англійських і французьких концесій. Свої права і ті користи Америка буде обстоювати, говорив Велес.

НЕПОРОЗУМІННЯ НА ПРОЦЕСІ КУНА.

НЮ ЙОРК. — На процесі Фріца Куна, провідники американсько-німецького Бунду, член Бунду, Лойдке, твердив, що він заплатив адвокатові Кірхманові $500 за судову оборону членів Бунду, а адвокат Кірхман твердив, що це неправда. Тих $500 долярів фіґурувало в обвинувачуванні Куна як „спроневірення організаційних фондів". Суд старається дійти до кореня справи і ствердити правду.

СТЕРЕЖУТЬ ЕЛЕКТІВНЮ В НАЯГАРА ФОЛС.

ТОРОНТО. — Провінціяльна влада Онтарія рішила поставити біля електрівень над водопадом Наягари сильну сторожу, яка охоронялаб електрівні від можливого саботажу.

ЖЕМЧУЖНІ ВИРІБНИКИ СТРАЙКУЮТЬ.

НЮ ЙОРК. — У Ню Йорку застрайкували перший раз в історії 250 робітників, що заняті в витинанні жемчугів (діямантів). Вони домагаються підвишки плат.

ДИВНИЙ ПРОЦЕС ЗА ШКІЛЬНИЙ ПІДРУЧНИК.

ЕНҐЕЛВУД (Ню Джерзі). — Тут відбувся судовий процес, звернений проти уживання в школах підручника, зготовленого професором Гарольдом Роґом, мовляв, за те, що підручник містив у собі уступи, які є „протиамериканські". На розправі був приявний проф. Роґ і доказував, що уступ у книжці, який каже, що в Америці „не всі люди мають однакові можливості", зовсім не є „неамериканський висказ", а він вповні відповідає правді.

ПАНІ РУЗВЕЛТ ПОРУЧАЄ ПОСАДУ ДЛЯ ГУВЕРА.

ВАШИНҐТОН. — Жінка президента пані Рузвелт, заявила, що в обличчі ріжних підпомогових комітетів та організацій, які займаються збірками для потерпілих в Европі, треба постаратись про якесь тіло, яке всю їхню роботу обєднувалоб. На головного керівника того тіла пані Рузвелт поручала бувшого президента Герберта Гувера, який уже колись займався гуманітарною роботою в Европі.

В ДЕНЬ ПОДЯКИ.

Кожного року восени американці дякують Богові за всі щедрі дари, котрими Він наділяє їх край. Дякують старі в притуловищах за скромний обід, що його дає публична доброційна встанова, і дякує молодь, засідаючи до багато обильнішого обіду в заможному домі родичів.

КОНҐРЕСМЕН ДАЄС ПРО ПЕРЕВЕРТНІ ОРҐАНІЗАЦІЇ

ДІТРОЙТ. — Комітет неамериканських активностей Даєса тепер урядує в Дітройті. Даєс заявив, що багато ріжних організацій стоять під контролею чужих сил і ті організації діставали для своєї перевертної роботи фонди зза границі. Минулого року вони дістали з загранциці 25 міліонів долярів, казав Даєс.

ДЕШЕВІ ВИБОРИ

Пані Едита Велті подала урядові звіт зо своїх видатків на вибори на уряд членки ради міста Йонкерса, Ню Йорк, і каже, що її коштував вибір 2 доляри. Роберт Гудвилі, інший член тої самої ради, подав, що його вибори коштували ще дешевше, бо ані цента.

5 ОСІБ ЖЕРТВАМИ АВТОВОГО ВИПАДКУ

Пять робітників Адміністрації Допомогових Робіт з Ню Бритен їхали в понеділок рано до роботи й попали під пасажирський поїзд залізниці Ню Йорк, Ню Гейвен енд Гартфорд. Чотири з них згинули на місці, а Осипа Газду забрано ще живого до шпиталю, де він однаке скоро потім помер.

ПОШИРЕННЯ „ШТУЧНИХ" ПРОДУКТІВ

Роберт Котер пише в журналі „Саєнс Сервіс", що винахід штучного шовку, району, дав товчок для винаходу інших подібних штучних суроґатів, властиво складаних тканин. Перше місце між ними займає штучна вовна, котру робиться з сироватки коровячого молока.

КЛОПОТИ ПОЛЬСЬКИХ МОРЯКІВ „БАТОРІЯ"

Польському кораблеві „Баторі", котрого залога збунтувалася була 22. вересня й котрий станув на якорі коло Йонкерса, Ню Йорк, вийшли вже 60 днів, на які уряд дозволив морякам корабля лишитися в Америці.

Моряки до Польщі вертатися не можуть. Декотрі з них пробують дістатися до Франції, щоб записатися до аліянтських армій.

І КУ-КЛАКС-КЛЕН ЗА НОВІ МЕТОДИ

Дж. А. Ковлскат, новий начальник Ку-Клакс-Клену, заявив газетярам, що його організація реформується: мовляв, уже не буде вживати старих засобів застрашування, як ношення білих покривал і каптурів, палення хрестів, парадування через муринські дільниці.

Він теж заявив, що організація мусить змінити свою політику антисемітизму, антикатолицизму й антиімігрантську.

ПІМСТА ДІВЧИНИ

Коріна Медокс, стенографістка з Даласу, Тексас, стрілила Брукса С. Кофмена, місцевоого адвоката, на вулиці серед натовпу й застрілила його кулями з двох револьверів. Свідки казали, що дівчина наперед вистріляла один револьвер, а потім, не звражаючи на крики жертви, почала стріляти з другого. Ранений помер до пів години.

Арештована заявила, що Кофмен за нею вперто ходив і минулого року, як вона не хотіла їхати з ним до Каліфорнії, пробив її прутом до ломання леду.

ЗАЛІЗНИЦЯ ДІҐНАЛА ВОВКА

На залізничу дорогу Алґома Сентрел Рейлвей при вїзді до „каньону" Аґва в канадійській провінції Онтаріо, вибіг перед поїзд вовк. Льокомотивний машиніст і пічкур, побачивши вовка, підогнали льокомотиву й гнали вовка так довго, поки цей не впав обезсилений. Тоді вони задержали поїзд і, вискочивши з льокомотиви з залізними причандалами, вбили вовка.

ПОЖАРНИКИ ПОМАГАЮТЬ РОДІЛЬНИЦІ

Коли пані Сістек з Оклагоми, в стейті Небраска, вродила близнята, лікар заявив, що одно з дівчат таке слабе, що воно ледве чи зможе жити. Чотири омагські пожарники, дізнавшися про те, схопили слабу дитину й пігнали пожарною машиною до шпиталю, зложили її в „залізні легені" і працювали над нею чотири години, поки дитина не почала дихати. Лікар запевняє тепер, що й мати і діти маються добре.

ГОҐЕНЦОЛЕРНИ ЗАПЕРЕЧУЮТЬ

БЕРЛІН. — Авґуст Вільгельм, четвертий син бувшого кайзера Вільгельма, подав ґазетярам до відома, що розпускані за границею відомості про розстріли чи арештування родини кайзера є цілком неправдиві і не мають ніякої підстави. Він вичислив, хто є в армії, а хто на іншій службі Німеччині. Заявив, що кайзер був одним з перших, що вислали Гітлерові ґратуляційну телеґраму по бомбовім вибуху в Мінхені. Кайзер також поґратулював Гітлерові в нагоди перемоги над Польщею. Князь заявив далі, що не годен порозуміти, як може хтось припускати, що хтось з Гоґенцолерів міг би брати участь у чомусь, що є звернене проти Німеччини.

СЛІПИЙ НАЧАЛЬНИКОМ ІНСТИТУЦІЇ

Суперінтендентом Каліфорнійського Промислового Дому для Сліпих має бути іменований теж сліпий чоловік, бо директор стейтового департаменту інституцій є того погляду, що сліпі й каліки самі можуть дбати за себе.

СОВЄТИ ВЗИВАЮТЬ МОЛОДЬ СТАНУТИ ПРОТИ ВІЙНИ

МОСКВА. — Комуністичний Інтернаціонал Молоді подає в „Правді" про молодечий рух у ріжних краях, звернений проти війни. Особливо підкреслюється, що в Злучених Державах молодь, 40 до 1, є проти участи Злучених Держав у війні. Військовий орґан „Червона Звезда" також взиває молодь світу станути проти теперішньої „капіталістичної війни".

СОВЄТИ ПРО „ДОБРОВІЛЬНЕ" ВИСЕЛЕННЯ

МОСКВА. — Совєтський урядовий комунікат подає, що 16. листопаду підписано умову з Німеччиною в справі „заміни" німців у Совєтах за українців і білорусів, що живуть на землях, занятих тепер німцями. Совєти заповідають, що та „заміна" матиме по можности характер „добровільний".

ВОЛІЛИ БИ БИТИСЬ З БОЛЬШЕВИКАМИ, НІЖ ІЗ ФРАНЦУЗАМИ.

УЖГОРОД (Карпатська Україна під Мадярщиною). — Кореспондентка часопису „Ню Йорк Геральд Трибюн" подає, що говорила в Карпатах з німецькими офіцирами і жовнірами, що стоять у Карпатах проти совєтської пограничної сторожі. Каже, що німці не задоволені з того, що є в спілці з большевиками. Воліли би бути з ними у війні ніж у дружбі. І жалують, що мусять битися з французами.

Утікачі про націстичний і совєтський режім.

Кореспондентка розмовляла також з ріжними польськими втікачами, що були під німецькою окупацією, а потім перейшли до Львова й інших місцевостей, що їх загарбали Совєти. Утікачі твердять, що як один окупаційний режім так і другий є однаково недобрий. Подають далі, що на територіях, занятих недавно німцями і большевиками, є тепер величезний брак товарів, бо все, що було, викупили чи забрали окупанти та вивезли, одні в глиб Німеччини, другі в глиб Совєтів. Утікачі зізнають, що жидам під німецькою окупацією є недобре, а полякам трохи лекше, а під Совєтами є саме навпаки: жидам лекше, а полякам гірше.

СОВЄТСЬКА ПОЛЕКША ЖИДАМ.

БІЛОСТОК. — Совєтська влада зізволила впускати на землі, заняті тепер Совєтами, жидівських збігців, що втікають з польської території, що є тепер під націстичною владою. Як відомо, в Білостоці є вже величезні маси таких увікачів з перших днів німецької окупації.

НІМЦЯМ НЕ ЙДЕ З ТВОРЕННЯМ ПОЛЬСЬКОГО УРЯДУ.

ЧЕРНІВЦІ (Буковина під Румунією). — З Польщі, окупованої німцями, доходять відомості, що Німеччина хоче доконче склеїти „польський уряд". Ведені в тому напрямі переговори не дали досі позитивного висліду. Мали відмовитись від того князь Радзівіл і Любомірскі, а також оборонець Варшави, Старжинські.

ЗНОВУ ЗАТОПЛЕНО ШІСТЬ КОРАБЛІВ.

ЛОНДОН. — Упродовж двох днів пішло на дно моря 8 кораблів, головно внаслідок мінових вибухів. Це заставляє Велику Британію повзяти гостріші міри проти Німеччини, бо їй приписують вину за ті вибухи. Як відомо, Німеччина відпирається і не бере за це відповідальности. Каже, що вона дивується, що неутральні кораблі наражують себе на такі небезпеки, торгуючи з Англією, яка не годна їх оборонити.

ГОЛОВА ҐЕШТАПА В ПРАЗІ, А НОЙРАТ У БЕРЛІНІ.

БЕРЛІН. — Що ситуація в Чехії й Мораві дуже напружена, видно по тім, що до Праги виїхав голова Ґештапа, Гімлер, узявши з собою випробуваних штурмовиків, що визнаються в тому, як здавлювати серед населення вибухи невдоволення. А канцлер Гітлер покликав до себе барона фон Нойрата, що є націстичним керманичем Протекторату. Воєнні суди далі функціонують. Поставлений перед ними чех, обвинувачений за вбивство, бунт, опір чи нищення майна, може бути звільнений, або засуджений на смерть. Іншого присуду нема. Студентів виарештовано, а яких 1,200 відослано до концентраційних таборів. Німецька преса пише про це дуже мало, а тільки висміває писання заграничної преси, що подає, що в Протектораті арештовано коло 50,000 осіб.

УЖЕ ЛІТАЮТЬ НАД ЛОНДОНОМ.

ЛОНДОН. — Над Лондоном літав великий німецький літак для розвідчих цілей. Літак так високо, що його не досягнули протилетунські гармати, якими його обстрілювано. Того самого дня літали ще інші німецькі літаки понад Анґлією, але бомб не кидали.

ТИСЕН ПРО НЕПОРОЗУМІННЯ З НАЦІСТАМИ.

ЦЮРІХ (Швайцарія). — Фріц Тисен, що тепер перебуває з родиною в Швайцарії, заявив кореспондент, що теперішня націстична політика змусила його покинути Німеччину. Тисен є одним з найбагатших людей у світі. Цей сталевий маґнат був також кож одним з перших, що помагали націстам дійти до влади, а Гітлерові стати канцлером.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY).
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЯКА ПОЛЬЩА?

Признання Польщі як союзниці Анґлією й Францією висуває відразу питання: коли Польща має бути відбудована (на випадок перемоги цих союзників), яка Польща має бути відбудована? Чи має це бути Польща етноґрафічна, себто зложена з тих територій, на котрих поляки становлять збиту більшість населення, чи може це має бути Польща з минулого року, отже Польща, що мала під собою багато міліонів непольського населення, яке до Польщі не хотіло належати, яке Польща забрала силою й держала при собі силою?

Як лише Сталін погодився з Гітлером і Росія загорнула східні, українські й білоруські провінції Польщі, лишаючи західні, переважно польські, Німеччині, вайкавнт Галифакс, анґлійський секретар зовнішніх справ, говорив у британській палаті лордів 26. жовтня про відношення Анґлії до цих окупацій. Сказав він при тій нагоді, що анґлійський уряд не ставить нарівні німецької й російської окупації. Він робить ріжницю між російською окупацією й німецькою окупацією передовсім тому, що якби не було німецької окупації, то не булоб і російської. Подруге, російська окупація заняла східні провінції Польщі менше-більше по так звану лінію Керзона, анґлійського міністра заграничних справ, що її він начеркнув був підчас українсько-польської війни.

З тої заяви виходило, що Анґлія признає польське панування над українськими й білоруськими провінціями неслушним, а тимсамим не думає побиватися за відбудування Польщі на тих територіях. Виходило теж, що Анґлія заявлялася за відбудування Польщі в етноґрафічних границях.

Останнього тижня прибув до Лондону ґен. Сікорскі, премієр польського уряду на еміґрації, та відбувши низку конференцій з керманичами анґлійської політики, заявив при відїзді з Анґлії, що Польща не робить ріжниці між німецькою й російською окупацією, себто трактує їх нарівні, що означає лиш одно: польський уряд на еміґрації ставить як свою воєнну програму добитися відбудови передвоєнної Польщі, себто Польщі, яка попри польські землі мала би мати широкі непольські території.

Значить, розбита Польща далі посягає свої загребущі руки по українські зімлі. Значить, досвід з останнього року поляків нічого не навчив. Вони далі хочуть грабити чуже, вони далі хочуть панувати силою над тими, які з ними не хочуть належати до тої самої держави.

З заяви Сікорского не виходить, що Анґлія годиться на це становище польського уряду на еміґрації, одначе коли ґен. Сікорскі вважав за потрібне таке говорити, то вносити з того можна, що він у тій справі вже робив певні кроки, а може й мав деякі в цій справі обіцянки. Не можуть цеї можливости переочувати українці. Нам треба на це звернути пильну увагу. Передовсім повинні би в цій справі заговорити ті українці, що живуть у британській імперії.

До німецько-советських відносин

(Голоси преси, подані за паризьким часописом „Українське Слово").

„Що за чудо? Двацять років большевизм терпів поразку за поразкою, а за тижні став переможцем".

„Аксіон Францез" пише: „Впродовж двацятьох років большевизм зазнавав поразку за поразкою. Він був розбитий у Мадярщині, Німеччині, Італії, Еспанії, Китаю, Франції. І нагло, за три тижні, він набув невірогідної активности й став переможцем! Що за чудо? Чудо просте й легке до висвітлення. Воно називається — союз із Німеччиною. Німеччина передає советському панслявізмові плоди своїх перемог".

„Сталін показався більш хитрим, ніж Гітлер".

„Йоркшір Пост" пише: „Сталін показався більш хитрим. Він давно стежив за ростом воєнної сили Німеччини й за зростом її впливів в Европі: як тільки трапилася нагода, Сталін ґрунтовно змінив положення. При цьому, як виясняється, він не погодився, не дивлячись на всі переконування Рібентропа, перевести на сході демонстрацію, яка примусилаб союзників зняти частину військ із західнього фронту. У висліді виявилася одинокість Гітлера, який, очевидно, зовсім інакше представляв собі положення, коли розпочинав війну. Тепер він грає надзвичайно дивну ролю".

„Сталін бажає одного — продовження війни до повного виснаження Німеччини".

„Ордр" пише: „Сталін бажає одного — продовження війни до повного виснаження Німеччини, проти якої він уже тепер орґанізується в балтійських державах. Правда, Гітлер твердить, що на Балтику „Німеччина має тільки економічні інтереси", але такими міркуваннями він намагається успокоїти самого себе. І фірер із тривогою думає: де затримається рознузданий московський медвідь?"

„Сталін не має найменшого довіря до свого партнера".

„Дейлі Експрес" пише: „Сталін не має найменшого довіря до свого партнера. Він знає, що Німеччина не перестала мріяти про украинський шпихлір".

„Большевизм без одного вистрілу вигнав панґерманізм із його вікових і майже леґендарних позицій".

„Ексельсіор" пише: „Фірер, який заявив себе, оборонцем великих національних традицій, приніс у жертву приязни зо Сталіном найбільш давні й найбільш освячені з цих традицій. Трудно представити собі, щоб Сталін і Ворошілов не обіцяли нічого фон Рібентропові в будуччині за всі ці відречення, однак до цього часу Німеччина не дістала від них абсолютно ніякого еквіваленту. Та ми нічого не знаємо про зміст цих обіцянок. Ми можемо тільки думати, що Гітлер мусить чекати на них із неспокоєм. Покищо, справді він бачить тільки, як панслявізм, вигнавши панґерманізм без єдиного вистрілу з його віковічних і майже леґендарних позицій, збирається залякати й Фінляндію".

„Гітлер не може не знати, проти кого Москва озброює балтійські держави".

„Ордр" пише: „Чому Гітлер при кінці серпня відкинув посередництво Італії, що його приняла Анґлія й Франція? Тому, що він був переконаний, що заключення німецько-советського пакту відразу розчавить спротив Анґлії й Франції... По ефемернім торжествуванні він мусів уступити Сталінові балтійські держави, ті самі балтійські держави, які в час анґльо-франко-советських переговорів, відмовлялися принимати якунебудь ґарантію, крім німецької. Для людини, що претендувала на европейську геґемонію, це доволі образливий факт, і доволі тривожний, бож Гітлер не може не зрозуміти того, проти кого Московщина буде узброювати балтійські держави: проти Німеччини".

„За „Дранґ нах Остен" розвіюється сон про „Бальтікум".

„Ле Тан" пише: „Фірер, який із великою охотою претендував на нового кавалера тевтонського ордену, відрікся й знищив те, що ґерманізм придбав впродовж шістьох століть тривалих зусиль. Сон про „Батьтікум" розвіюється подібно як цей про „Дранґ нах Остен"... Володар Третього Райху повинен був рішитися дозволити большевизмові закріпитися на теренах, призначених для гітлерівського імперіялізму й жертвувати для поступневої советизації країни, де ґерманізм мав традиційні й важні позиції. Поразка гітлерівського Райху є відтепер вписана на карті й факт, що Німеччина трималася збоку від переговорів між Москвою й балтійськими державами та що вона не сказала ані слова в часі московсько-фінляндського напруження, є не менш характеристичний, ніж втрата Райхом теренів на европейськім материку по шістьох тижнях війни".

„Сталін накидає свою волю Гітлерові".

„Ль' Ентрансіжан" пише: „В очах людей неупереджених розбір Польщі це була манінфестація зустрічі двох імперіялізмів, а зовсім не двох ідеольоґій. Бож московські й німецькі комунікати говорили безпосередньо про „смуги інтересів імперій". Тепер видається, що цей розподіл не є ясний, як це хотіли би бачити в Берліні. СССР легковажить Німеччину. Сталін накидає свою волю Гітлерові".

„Німеччина, переможниця в Польщі, програла війну на Сході".

„Дерніер Ер" (бельґійська) пише: „Коли зробити білянс дотеперішніх операцій, то побачимо, що Німеччина, переможниця в Польщі, програла війну на Сході. Вона побільшила, узброїла й дала престіж свому ворогові — большевицькій Московщині. Вона зрезиґнувала з усіх своїх впливів у балтійських країнах. Вона поставилася в таке положення, що може бути атакованою рівночасно з Балтику й із Північного моря. Вона втратила пряме сполучення з Румунією. З точки погляду морального, що також є важне, вона до неспокою, викликаного її імперіялізмом, додала загальне побоютання перед большевизмом".

„Як довго сили Німеччини будуть приковані на Заході, її інтереси будуть терпіти на Сході".

„Ордр" пише: „Балтійські держави, предмет давніх мрій панґерманізму, відходять під впливи Московщини. На Балканах німці також примушені стримати здійснення своїх плянів. І це тільки початок: як довго німецькі сили будуть приковані на західнім фронті, так довго інтереси Райху будуть терпіти на сході Европи".

„Гітлер опинився в полоні власних злочинів".

„Пті Парізіен" пише: „Гітлер звязався з небезпечним союзником — а завваживши це, перестрашився. В цьому нема ніякого перебільшення. Він хотів би затриматись, але не може. Він опинився в полоні власних злочинів. Гітлер гарячково чіпляється тепер за все, що попадеться йому під руку, але події сильніші від нього: вони тягнуть фірера по похилій площі..."

Новий маневр Німеччини: застрашування европейських держав большевизмом.

„Фіґаро" пише: „Всі засоби добрі для німців, щоб вимусити найскорше покінчення війни. Німеччина передусім намагається ділати на чутливі душі — це робить вона, що відноситься з такою пошаною до людскої особистости і її життя... Потім вона закликає до розуму: невжеж Европа кинеться до пропасти? Невже самі основи цивілізації мають бути знищені? Але найбільш цинічний маневр Німеччини заключається в тому, що вона страшить европейські держави... большевизмом. Невжеж, мовляв, люди не бачать, що комунізм продирається до серця Европи, що він готовий захопити всіх і вся? Невжеж не настала пора збудувати запору для оборони перед потопою? І чиж стан миру серед цивілізованих держав не є першою умовиною для цього? Чи війна не тягне за собою світової революції? Отже так ті самі люди, які не бажали свого часу чути патетичного заклику папи римського, президента Рузвелта, і ґрупи Осльо; ті самі люди, які відкинули посередництво короля Леопольда й королевої Вільгельміни; ті самі люди, які відповіли відмовою на просякнений почуванням гуманности лист Далядіє з 25-го серпня — тепер, коли злочин доконаний, арґументують тими самими міркуваннями, що їх вони самі відкинули й осміяли. Люди, які відреклися власної доктрини й принесли в жертву приязни з Москвою й 3. Інтернаціоналом власні позиції, осмілюються тепер робити зо свого нового союзника страховище для Европи. Це вони відкрили шлюзи для большевизму, і вони намагаються переложити відповідальність за це на нас".

Діявольський плян Німеччини.

„Епок" пише: „Наступ СССР на північ Німеччина витає як явище для неї вигідне й бажане. Анґлія, мовляв, побачить, як безстримно поширюється рак большевизму. Перед епідемією комунізму, що захоплює поступнево всю північ Европи, Анґлія захитається й рішить зложити зброю. Марево соціяльних безчинств, мовляв, настрашить капіталіста, який ловиться за свою залізну касу, ще більше, ніж воєнні гекатомби. Революція для нього ще більш страшна загроза, ніж війна. І німці рішають, що до шантажу гарматами час прилучити ще й шантаж пожарами. Розроблюючи цей діявольський плян, Райх відкидає на бік усякий сором і всяку достойність. Щоби перспективою величезного соціяльного пожару зламати анґлійську волю до спротиву... німці готові відкрити всі шлюзи перед напором большевизму".

ЯК ВІН?

Ріжні чутки кружляють про бувшого німецького цісаря Вільгельма, що живе в Голяндії. Одні кажуть, що він проти націстичного уряду, дехто навіть посуджує його за симпатії з заговорами проти Гітлера, але члени його родини проти цього рішучо протестують.

СКІЛЬКИ ЗАРОДИЛО.

Коли статистики вірно подають, то в степових провінціях Канади вродилося цього року 432,561,000 бушлів пшениці, а теперішня її вартість представляє суму $246,000,000.

УКРАЇНСЬКЕ ВІЙСЬКО У КНЯЖИХ ЧАСАХ

Написав: **І. К.**

(9)

а) До бою йде сама тільки дружина; так було напр. у поході 1093. р., де Святослав мав самих тільки отроків.

б) Дружина і вої стоять поруч себе як окремі частини (I, II).

в) Дружина і вої є в мішаних частинах, злучені разом; при них окремі частини стрільців (III, IV).

г) Поруч себе знаходяться як окремі частини оружники і стрільці (VI, VII).

Дуже важко дати ближчі пояснення про склад і вигляд поодиноких частин.

Тактична одиниця означається многозначною назвою полк (цеїж назви вживається як було сказано, на означення всього війська). Які великі були полки? На це маємо тільки одну вказівку, що відноситься більше до половців як до нашого війська. Під 1097 р. читаємо в літописі: „Боняк (половецький хан) ізполчив вої свої, і було Давидових воїв 100, а у самого (Боняка) 300; і розділив їх на три полки і пішов на угрів". Полк отже має 100 людей. Але чи полки все були в такій силі, не можна сказати нічого певного. На які частини ділився полк? В тій самій битві Боняк дальше „поділився на дві часті, по 50 на стороні". Угорське військо там же поділяється на заступи; чи ця назва вживається і в нашім війську і чи це частини однозначні з полком, чи менші, не знаємо. Назви тисяцьких, сотських і десятських вказувалиб на інший поділ — але вони відносяться мабуть не до старшин військових частин, а до начальників території, з котрих рекрутувалися відділи ополчення.

Полки здебільша мають однородний склад, як вказують назви — дружина, оружники, стрільці. Але тяжко відгадати, як виглядали такі частини, в яких разом була і дружина і ополчення: чи ополченці мали таку саму зброю як дружина і сповняли ті самі завдання, чи мали лекшу зброю і служили тільки як другорядна поміч для дружини.

Місце до бою по давньому звичаю вибирано на рівному полі, оболонні, щоб зручно розвинути сили. Як військо мало на меті тільки оборонну акцію, ставлено його над рікою, — це звалося заставитися рікою. Недалеко стояв обоз, з нього виходили війська озброєні.

Війська стояли напроти себе нераз пару днів, чекаючи ініціятиви противника. Тоді між обома військами, між полками появлялися тільки одиниці, що окликами і шуткуванням старалися вивести ворога з рівноваги; або там гонилися частини легкої кінноти.

Гасло до бою давали труби, деколи й бубни. Рівночасно з цим ставили хорухви і підіймали їх вгору; це звалося також напняти або возволочити стяг. Підняти стяг це була ознака самопевности; літопис 1149 р. каже про князів: „не знали думки брата свойого Андрія, що він хоче ударити на пішців, бо і стяг його бачили не возволочений, — бо він не був величавий на воєнний чин". При стязі був хорунжий, стяговник і здається малий відділ, що пильнував стягу.

Кожний полк мав свою хоругву, мабуть також свої труби і бубни. У війську Юрія у липицькій битві 1216 р. було 13 стягів і 60 труб та бубнів, у війську Ярослава тодіж 17 стягів і 40 труб та бубнів.

Князь, що мав провід у бою, видавав прикази, як і коли мають рушити ріжні частини. Йти в першу чергу на ворога вважалося особливою честю, мабуть тому, що перший удар був нераз рішальний. Між поодинокими частинами приходило часом до спорів, хто має дістати це першенство. Так 1183 р. „Володимир Глібович післав до Ігоря, просив у нього їздити на переді своїм полком, бо князі руські (київські?) далеко напереді їздили в руській землі; Ігор не дав йому цього; Володимир же розгнівався і вернувся". Знов 1187 р. Володимир „випросивсь у Святополка і в Рурика їздити на переді з чорними клобуками; Святославові було не любо пустити Володимира наперед перед своїми синами, але Рурик і всі інші погодилися". — Щоб не допустити до непорозумінь в останню хвилину, князь обіздить полки і кожний зокрема укріпляє на бій. Так напр. 1231 р. Данило відзивається до своїх отроків: „Чи хочете бути вірні мені, щоб я міг іти на моїх ворогів?"; вони крикнули: „Вірні ми Богу і тобі нашому господинові, іди з божою поміччю!" Молодші князі приїздять до старшого князя і дають запевнення своєї вірности: „Батьку, хочемо голови свої зложити за тебе, а й честь свою оборонити".

Був старий звичай, що битву починав князь сам, перший, символічним ударом копія. Вже під 946 р. читаємо про битву з деревлянами: „зійшлись оба війська до бою і Святослав сунув копієм на деревлян, і копіє полетіло між ухами коня і ударило в ноги коневі,— бо він був дитиною. І сказав Свинелд і Асмолд: князь уже почав, потягніть дружино, по князеві". В 1149 р. оповідається про князя Андрія: „виїхав перше всіх на противника, і дружина його за ним їхала, і зломив Андрій копіє в противнику своїм".

Приказ до наступу давав князь згаданим вище висловом: „потягніть, дружино", „потягнімо мужно, браття і дружино".

7. Бій.

Стрічу військ означали висловами зступитися, зразитися, саму битву словами бій, січа, брань.

Рішальне значіння в битві мали тяжкозбройні частини. Їхня зброя давала їм перевагу і в обороні і в наступі. Головною зброєю в наступі було копіє, побіч нього також меч. І піхота і кіннота вживають рівно тої самої зброї.

В давніших часах були самі тільки битви піхоти.

Мета наступу була сильним ударом копій розбити ворожу частину. Копійники піхотинці наступають густою масою. Діяльну участь у бою беруть копія двох перших рядів; задні ряди мають значіння тільки через те, що своїм напором скріплюють силу удару. Відділ копійників не потребує бути дуже глибокий, ширина його може бути значно більша. Як перший удар копій не дав перемоги, роля копійників кінчиться: копія є в часті поломані, але і цілих копій у стрічі зблизька, в глоті, вживати ненаручно. Тоді починається бій на мечі, „січа". Кожний копійник мав, здається, при боці меч, як помічну зброю; може задні ряди були збройні в самі тільки мечі.

(Кінець буде).

-:- З ДНЯ -:-

ЧАС НА ОБЄДНАННЯ.

Зближається трирічний Конгрес Обєднання Українських Організацій в Америці. За останні роки ми чули з ріжних сторін натяки, що треба нам усім обєднатись, іти одним шляхом та разом виступати за границею в обороні прав українського народу.

Думки ці в засаді зовсім правильні. Вони принеслиб велику користь для визволення українського народу, колиб їх здійснити. І їх можнаб здійснити, коли би була добра воля у всіх тих громадян чи організацій, які до єдности закликають.

Саме тепер, як згадано, надходить Конгрес „Обєднання", на якім можна би було передискутувати всі спірні справи і прийти до якогось одного висновку. Тепер саме пора, щоби перейти від гарних слів до діл. Бо до єдности не можна прийти лише самими ґазетними дописами, ні навіть вічевими. До єдности можна прийти саме на таких конґресах, де є чисельно заступлені організації й де представники тих організацій можуть холодно розбирати справу та шляхом голосування приходити до якихсь спільних висновків.

РІЖНИЦІ В ПОГЛЯДАХ.

В нашій суспільності в Америці, (як у кожній іншій культурній суспільності), є ріжні погляди на справи. Деколи така ріжниця поглядів є корисна для розвитку суспільного життя, а деколи шкідлива. В деяких випадках, тому, що одна група дивиться на дану справу так, а інша інакше, витворюється в суспільності зацікавлення до тої справи. Вслід за тим зацікавленням суспільність зрушується до чину. Нераз серед великих громадянських „сварок" повстають величаві чини, про які з подивом згадують пізніші покоління. А нераз у „тихій" і „мирній" суспільности всі сплять і ніхто нічого не робить. Але нераз суспільність аж так розсварена, що одна сторона з неймовірним завзяттям нищить працю іншої сторони. Через те наступає страшний заколот і вкінці заник усякої праці.

ПОТРЕБА СТРИМУ.

Цього заколоту треба уникати. А його можна погашувати річевими дискусіями в пресі, чи особисто, на ріжних зборах та конґресах, на яких чисельні громадяни булиб всесторонніми свідками. Щоб одна сторона не вдаряла другу „нижче пояса". Щоб закиди, пороблені дискукуючими сторонами, були документально доказані; щоб дискутанти не були вперті в своїх твердженнях і не старалися за всяку ціну „показати на своїм"; лише щоби по мужньому хилились перед річевістю даних арґументів.

ЧИ Є ПРИЧИНИ ДО СВАРОК?

Здається, що ми, українці, маємо найменше причин до сварок, коли йде про справу допомоги рідним братам на українських землях. Вониж придавлені і потребують помочи. Всі ми це признаємо й під тим оглядом, теоретично, нема серед нас ріжниць поглядів.

Та виринають ріжниці під тим оглядом, чи поміч одної української ґрупи є більш видатна, ніж поміч другої. Завзяті сварки у нас виринають довкола питання: чи хтось своєю акцією взагалі приносить визвольним змаганням користь, чи шкоду. В партійній заїлості наші дискутанти часто посуваються аж так далеко, що закидають іншим „зраду", „чужо-аґентство" та „службу чужим інтересам".

Наставивши себе так заїло, наші дискутанти нищать усе, що попало. Серед таких відносин, зрозуміло, важко апелювати до розсудку, бо не йде тут про справжнє обєднання для добра справи, тільки про знищення свого противника, хочби не знати якою ціною.

СПРАВЖНІ РІЖНИЦІ.

Та треба зазначити, що серед нинішніх часів ідеольоґічних терть, що відбуваються всюди по всьому світі, де можна дивуватись, коли і в нас ті тертя то тут, то там появляються. Це не є відємне явище. Воно є доказом, що ми, українці, живемо тим самим темпом, тою самою температурою, що й решта культурних народів.

Коли котрась українська ґрупа вважає, що з ідеольоґічних причин не може разом співпрацювати з іншою, то хай не працює. Хай іде своїм власним шляхом. Хай навіть поборює другу річевими, ідеольоґічними арґументами, бо з ідеольоґічної дискусії суспільність користає. Тільки дискусія мусить вестися дійсно довкола ідей, а не видвигати те, що з правдою й ідеєю не має нічого спільного, а є хіба як не донощицтвом то матеріялом для донощиків.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Пенсилвенія. — Хто з українських студентів студіює перший або другий рік у Pennsylvania State College може знайти допомогу через одного українського студента в такий спосіб, що буде працювати кожного вечора яку годину, а за це дістане даром обід. Коли якийсь студент українського походження хотів би з цього скористати, хай зголоситься у тій справі на таку адресу: — **Михайло Люлька, Box 294 Sykesville, Pa.**

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ПОДАЄМО ДО ВІДОМА ВІДДІЛІВ 165. і 167. з ТОЛІДО, О., і 71. та 235. з РОСФОРД, ОГАЙО, що

НАДЗВИЧАЙНІ СОЮЗОВІ ЗБОРИ

урядників і членів тих відділів відбудуться

В СУБОТУ, 25. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER 25, 1939)

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОД. ДОМІ, 139 WALNUT ST., ROSFORD, OHIO

в годині 7. ввечір.

Тому, що на ці збори загостить до нас перший раз **Роман Слободян**, гол. фін. секр.-касієр нашої організації, просимо всіх членів та урядників прибути конечно на ці збори. 272-3

Комітет Відділів У. Н. Союзу.

КЛІВЛЕНД І ОКОЛИЦЯ!

НАША ОПЕРОВА СПІВАЧКА,

ПАНІ ОЛЬГА ЛЕПКОВА,

відспіває свій перший

КОНЦЕРТ

В КЛІВЛЕНДІ

В НЕДІЛЮ, 26. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER 26, 1939)

в 3. годині пополудні

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,

2255 WEST 14th STREET, CLEVELAND, OHIO.

В програму входять нові і прекрасні твори наших і чужих композиторів. Проситься клівлендську публику і з околиць до численної участи.

Вступ 75 і 50 центів. Частина доходів йде на сплату довгу Укр. Культурного Городу. 272-3

ЗА ЗЛУЧЕНІ УКРАЇНСЬКІ ТОВАРИСТВА:

О. Е. Малицький, предсідник.

ЗАХОДОМ ЗЛУЧЕНИХ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ В ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, ПА.

влоштовується

ЮВИЛЕЙНИЙ КОНЦЕРТ

З НАГОДИ 45-ЛІТТЯ ІСНУВАННЯ У. Н. СОЮЗУ

В НЕДІЛЮ, 26. ЛИСТОПАДУ 1939.

В УКР. НАРОД. ДОМІ, 849 N. FRANKLIN STREET, PHILADELPHIA, PA.

Початок Свята в 5. годині пополудні.

ПРОГРАМА СВЯТА: **молодечий хор** під управою **С. Марусевича,** сольоспіви **пані М. Мельник** і **Т. Свистуна,** скрипкове сольо **панни Стефанії Палмер,** деклямація **панни М. Головатої,** при піяні **панна М. Кісь,** вступна промова **д-ра В. Галана,** кінцеве слово **головного радного С. Слободяна.** Святочну промову виголосить **головний секретар Д. Галичин.** — По концерті буде **до пізна БАЛЬ.** Приґраватиме **дві орхестри.** — Запрошуємо ввесь загал. 272-3

Комітет Злучених Союзових Відділів м. Філядельфії.

УВАГА! ДІТРОЙТ, ГЕМТРАМК І ДІРБОРН УВАГА!

ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ ВІДДІЛ 292.

святкуватиме

1909 — 30-ЛІТНІЙ ЮВИЛЕЙ — 1939

СВОГО ІСНУВАННЯ

В НЕДІЛЮ, 26. ЛИСТОПАДУ (NOV. 26, 1939)

В ТАКІМ ПОРЯДКУ:

1) **В СУБОТУ, 25. ЛИСТОПАДУ,** в годині 9:30 рано в церкві Св. Йоана Хрестителя Торжественна Служба Божа в наміренню усіх живучих членів відділу, котру відслужить о. С. Побуцький.
2) **В НЕДІЛЮ,** по співаній Службі Божій, в 12:30 год. пополудні, Панахида за всіх померлих членів відділу. Кожний член і членкиця обовязково має бути присутним з відзнакою на цих Богослуженнях. Відтак йдемо всі до Народного Дому при Мартин стріт.
3) Привіт усіх учасників предсідником відділу.
4) **КОНЦЕРТ** хору „Думка" під управою **Олександра Штика.**
5) **СПІЛЬНИЙ ОБІД.**
6) **ЗВІТ 30-літньої діяльности Відділу.** — Промови представників ріжних Товариств і Братств. — Головну промову-реферат виголосить головний секр.-кас. гр. **РОМАН СЛОБОДЯН.** — Опісля спільна забава до пізної ночі, до котрої буде приґравати музика пана **М. Рихлівського.**

Тому уряд Відділу має честь запросити до співучасти ввесь український загал метрополії Дітройту, як Союзові Товариства, Братства, Сестрицтва, Політичні Клюби й інші. Радо всіх витаємо. 269,72

За вдоволення ручить — **Уряд Відділу 292.**

НА РІЖНІ ТЕМИ

НА ТАЙНІЙ СЛУЖБІ В СТАЛІНА.

В. Г. Кривіцький, бувший член тайної большевицької поліції, видав в Америці книжку під заголовком „Ін Сталін'с сікрет сервіс" (На тайній службі Сталіна). Книжка має в собі всі статті цього автора, що появилися були в журналі „Сатердей Івнінг Пост", а крім цього ще досі не публіковані уступи.

Кривіцький робить ОҐПУ й Сталінові цілу низку дуже негарних закидів, наприклад: що ОҐПУ це злобна, безоглядна, жорстока орґанізація; що нею керує Сталін, не оглядаючися на ніякі засади моралі ні чесности; що Сталін зраджує вразі потреби своїх найкращих робітників; що він зраджував Еспанію в той самий час, як удавав перед світом її приятеля; що він фальшував американські гроші.

„Ню Йорк Таймс" підносить закид авторові, чому він так довго оставався у такій мерзенній організації й не виступив з неї скоріше. Та якби Кривіцький не був остався в ній довше, ми не малиб його ревеляцій.

СТАЛІН І ГІТЛЄР.

Пише Кривіцький у цій книжці, що Сталін залицявся до Гітлеєра ще в 1934. році.

Цікаво було би прослідити, що говорив Сталін про Гітлера в той самий час, як до нього залицявся.

Є видно люди, що при залицянні підносять „улюбленій" не букети з рож, але з кропиви, будяків і лопуха.

ЩЕ ОДИН ПРО ЧЕРВОНОГО ДИКТАТОРА.

У Герстовій ґазеті „Ню Йорк Джорнел едн Америкен" друкують низку статтей Юджіна Лайонса про Сталіна.

Юджін Лайонс був колись заграничним ґазетним кореспондентом, а будучи теж гарячим комуністом, дуже радо поїхав на кореспондента в комуністичну Росію. Був він там шість літ і належить до тих рідких кореспондентів, що мав нагоду говорити зо Сталіном. Як Кривіцький, так і Лайонс під впливом досвідів у комуністичній Росії відвернувся від комунізму й, покинувши Росію, написав про свої переживання в Росії книжку. Мала вона заголовок: „Асайнмент ін Ютопія".

Тепер він розслідив життя, хід душевного розвою й добуття влади Сталіна й розкриває перед американськими читачами особу, що без сумніву відограє першу ролю в житті 180 міліонів людей під його чоботом.

Шукаючи особи, яка мала таке саме значіння для людей, як Сталін, Лайонс не знаходить її між сучасниками. Він прирівнює Сталіна з Іваном Грізним, жорстоким московським царем, та диким татарським ханом Джінґісханом.

ЩЕ ОДИН ПОРТРЕТ.

Коли вже зайшла мова за портрети, які зо Сталіна малюють Кривіцький і Лайонс, не від речі пригадати ще один портрет, що його малював півтора року тому Вилйем Генрі Чеймберлин, інший американський журналіст, що теж був кілька років кореспондентом у Москві.

Портрет Сталіна зпід пера Чеймберлина мав заголовок: „Сталін: портрет деґенерата" (себто виродка). Представляв Чеймберлин Сталіна як орієнтального потентата, що любується в необмеженій владі, жорстокості, підхлібстві, переслідуванні людей інших думок. Того роду провідник, писав Чеймберлин, мусить обнижити ще більше свій провід і звести ведених ним людей на нижчий ступінь культури.

Писав це Чеймберлин ще перед Сталіновим порозумінням з Гітлером.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

СТЕПЛЕТОН, Н. Й. Надзвичайні збори Бр. св. Арх. Михаїла, від. 211., відбудуться в четвер, 23. листопаду, зараз по Сл. Божій, в гали церковній, 35 Варен ул. Служба Божа і панахида за померлих членів нашого відділу зачнеться в 10. годині рано. Кожний член, чи молодий чи старший, обовязково має явитись на тих зборах без ріжниці; звільнені від обовязку будуть хіба хорі в ліжку, а решта, котрі не будуть, заплатять кару 1 дол., а урядник 2 дол. Буде вибір делегата на конгрес Обєднання, що відбудеться 2. грудня 1939. в Ню Йорку, і ще більше важних справ в користь нашого відділу й У. Н. Союзу. — Григорій Демкович, предс.; Микола Слободзян, кас.; Теодор Соколовський, секр.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ВОТЕРВЛИТ, Н. Й.

Ювилей Громадянського Клюбу.

В неділю, 24. вересня, український Громадянський Клюб у Вотервлит улаштував 10-літній ювилей, на котрий прибули члени українського Громадянського Клюбу в Когоз, з Трою братство св. Миколая із своїм парохом о. Іванишином, а також гості з околиць, серед них урядники з міста Вотервлит та адвокат В. Марей з Трою. В. Вовчук відкрив свято та попросив о. А. Іванишина, щоби провів молитву. По молитві наступила вечеря. Опісля, промовивши до приявних пару слів, В. Вовчук попросив на тостмайстра Льва Завойського. З черги тостмайстер попросив до слова посадника міста, Джеймса Донлона, та радного Филипа Дж. Факса, а також міського суддю, Джана МекМейгона, та адвоката В. Марея. Серед наступних бесідників промовляли о. Іванишин, що виголосив головні промови по анґлійськи й українськи; О. Чайковська, представниця жіночої орґанізації; В. Мадараш, перший голова Клюбу, який у своїй промові розказав про перші початки існування Клюбу; Н. Заблоцький, предс. Укр. Гром. Клюбу в Когоз, гром. Малиґловка з Когоз, предс. Укр. Гром. Клюбу з Трою, І. Базар; Г. Джинджиристий від братства св. Миколая з Трою; та І. Урбан, теперішній предсідник Клюбу, який розказав про сучасну діяльність своєї орґанізації, наводячи лихе та добре відношення до Клюбу з боку його ворогів та приятелів. Кінчачи свою промову, він подякував бесідникам і присутнім за участь. Відспіванням національного гимну закінчено свято, й опісля відбувся виступ українського танцю під проводом М. Спяка. Далі розпочалася загальна забава, що тревала до пізної ночи.

З тої нагоди Клюб ухвалив $10 на українське бюро у Вашинґтоні, які вислано через Обєднання. **Комітет.**

УВАГА! JERSEY CITY І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ЗАХОДОМ БР. СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ, ВІД. 270. У. Н. С.

влаштовується

МАСКОВИЙ БАЛЬ

(MASQUERADE BALL

У ЧЕТВЕР, 23. ЛИСТОПАДУ 1939.

(THANKSGIVING DAY, NOVEMBER 23, 1939)

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,

181-183 FLEET STREET, JERSEY CITY, N. J.

Початок в год. 7. ввечір. **Вступ 50 центів.**

3 — нагороди за убрання (костюми) — 3

Просимо український загал, а особливо молодь, до численної участи. На бали буде приґравати добра музика, будуть смачні перекуски і здорові напитки, тому можна буде весело забавитись.

ГОЛЯНДІЯ СТЕРЕЖЕТЬСЯ.

Сподіваючися нападу Німеччини, дрібна Голяндія робить ріжні заходи осторожности. Королева Вільгельміна в товаристві генералів оглядає засоби оборони краю перед нападом ворога.

КЛІВЛЕНД І ОКОЛИЦЯ!

45-ЛІТНІЙ ЮВИЛЕЙ УКРАЇНСЬКОГО НАРОД. СОЮЗУ

відсвяткується величавим

БЕНКЕТОМ

що відбудеться

в Пятницю, 24. Листопаду 1939

В ГОДИНІ 7. ВЕЧЕРОМ, В САЛІ УКР. НАРОД. ДОМУ, 2255 W. 14th ST.

Головним бесідником на Бенкеті буде **фінансовий секретар-касієр У. Н. С., Роман Слободян.** Також будуть приявні на Бенкеті як гості: **пані Ольга Лепкова**, оперова співачка, і **генерал Сікевич з дружиною.** Підчас Бенкету буде передана **чаша-трофей бейзболової дружини** з Клівленд, котра виграла чемпіонщіп.

ПО БЕНКЕТІ ЗАБАВА

Проситься секретарів, щоби передали до Комітету Ліги членів, які будуть присутні на бенкеті, найдальше до четверга, щоб можна було приготовити відповідну скількість їджень. **Памятайте на зміну дати з 27. на 24.**

Вступ на бенкет 50 цнт. від особи. Вступ на забаву вільний. Українська молодь повинна взяти чисельну участь.

За Комітет Відділів Союзу: **О. Е. Малицький**, голова.

З РУХУ ПО ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗУ

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН.

Союзові збори.

Союзові збори стейту Конетикот відбулися 29 жовтня ц. р. в церковній салі в Ню Гейвені. Збори відкрив організатор п. А. Маланчук та попросив делеґатів і членів вибрати до переведення зборів голову і двох секретарів. Вибрано І. Шурана головою, М. Савяка та П. Чесніка секретарями. Голова І. Шуран пояснив зібраним ціль зборів і прочитав спис відділів, котрі є в стейті Конетикот. Два відділи не були заступлені — з якої причини, невідомо. Голова прочитав програму зборів і попросив приявних, щоб над кожною точкою добре і спокійно застановлялись. Далі попросив до слова приявного головного секретаря У. Н. Союзу, п. Д. Галичина. П. Галичин, забираючи слово, сказав, що в той час, коли ми тут радимось над справами нашої організації, наш нарід у старім краю попав у неволю червоної Москви. З одної неволі перейшов у другу. Це прикрий удар, але ми не повинні падати на дусі, а далі працювати в тому напрямку, щоб український нарід став господарем на своїй землі. Бо червона Москва не вічна. Вона слаба і прийде час, що розпадеться таксамо, як Польща. Далі п. Галичин перейшов до чисто Союзових справ та розказав, як мається справа з відділами У. Н. Союзу в стейті Конетикот. котрі гарно працюють, збільшаються, в чому багато заслуги є окружного організатора, п. А. Маланчука. Та є ще й такі відділи, що не приєднали впродовж останнього року ні одного нового члена. А вони повинні збільшити свою діяльність і виказати висліди своєї праці.

По скінченні його промови майже всі делеґати і члени забирали слово в Союзових справах, ставили запити, або висказували свої думки. На запити вони діставали вичерпні відповіді, так, що всі були задоволені. Забирав слово також організатор і розказував про ті трудноші, які він натрапляє; всетаки справа йде вперед і наш Союз розростається.

Накінець наступив звіт комітету з Союзового Дня, що відбувся 11. червня 1939. Загального приходу було $633.75, загального розходу $453.14 Чистого приходу осталося $180.61. Ті гроші знаходяться на банковій книжці. Приявні рішили, щоб ті гроші далі оставалися в банку. Вибрано комітет на 1940 рік у такому складі: І. Шуран, голова: Ігнатій Хомета, секретар; О. Гіна, касієр; контрольори: Г. Патинок, Т. Загаревич, К. Марущак, І. Глива. Приявні також ухвалили, щоб черговий Союзовий День відбувся в червні 1940 р. Перед закінченням зборів п. Галичин подякував усім присутним, що так уміло перевели збори. На закінчення всі відспівали „Не пора".

М. Савяк, П. Чеснік,
секретарі зборів.

ТРАТИТЬ НА ВАЗІ.

Фред Пеблі, 24-літній фармер з Гордленду, Мізурі, почав тратити на вазі. Втратив уже 65 фунтів. Лишилося йому лише 529 фунтів...

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЮАРК, Н. ДЖ.

Дві найважніші події.

Було багато новостей у Нюарку останніми часами, та колиб хто запитав нюарчанина, які були найважніші події впродовж біжучого року, то почув би відповідь, що дві: набуття Народнього Дому, себто Українського Центру при вул. Вилйем і концерт артиста Михайла Голинського.

Набуття Українського Центра є важне тому, що воно зробило бездомну нашу громаду домовим хазяїном. Український Центр дав і дає нагоду всім українцям у Нюарку, без ріжниці на політичні чи релігійні переконання, провадити дальше свою працю в тій домівці і свобідно розвиватись, а нашій молоді дає змогу гуртуватись і організуватись у такім льокалі, яким ніхто не може постидатись. Як український загал полюбив ту нову святиню, найкращим доказом може послужити факт, що при самім тільки її відкритті одного вечора загал зложив майже двацять пять соток долярів. Дальшим доказом прихильности нашого цілого громадянства до Українського Центру є те, що всі народні товариства приміщуються в тій домівці.

Щодо концерту артиста Голинського, то можна певно сказати, що в Нюарку ще такого концерту не було. Про артистичне виконання концерту розводитись не буду, бо раз, що я не є компетентний критик, а подруге, всяка критика чи хвальба злишні, бо хочби як сильно виражені, не віддалиб справедливо тої насолоди, яку кожний відчував підчас концерту, і того милого враження, яке осталось по концерті. І не диво, бо щож могло бути приємніше, як прислухуватися до співу правдивого мистця, а рівночасно бачити перед собою численну публіку, яка незвичайно зразково заховувалась. Можна там було бачити представників і парохіян усіх трьох церков, які засіли побіч себе, як добрі діти одної неньки. Святочний, чи радше родинний настрій, який панував на салі впродовж цілого концерту, удїлювався кожному, не виключаючи самого артиста. Доказом того, як захоплена була публика співом мистця Голинського, можуть послужити невгаваючі оплески по кожній пісні, а вже коли наш артист на закінчення відспівав „Прощайте, друзя", то публика прямо не хотіла розходитись і жадала, щоб артист Голинський улаштував іще один концерт у Нюарку. Щоби вволити волю загалу, наш артист згодився дати ще один концерт у Нюарку з кінцем січня, або на початку лютого наступного року.

Адв. В. Кузьма.

КОМУНІСТИЧНІ ЕЛДЕРМЕНИ ПІД ВОГНЕМ.

У вінніпеґській міській раді засідає аж 3 комуністичні елдермени, а це Форкін, Пенер і Білецький. Недавно на засіданні цеї ради попали вони під словний вогонь інших елдерменів, коли впав їхній внесок, щоб бойкотувати естеванський вугіль, де страйкують шахтярі за признання їхньої юнії. Комуністичні елдермени твердили, що Канадійська Федерація Праці в Естевані є компанійною юнією і їй не належиться поперття, бо більшість естеванських шахтярів хоче оснування юнії Злучених... Шахтярів Америки. Посадник м. Квін, що сам належить до канадійської незалежної лейборитської партії і сидів рік у кримінали „за бунт" в часі великого страйку в 1919 р. скритикував комуністів, кажучи, що „він сам був би радий, якщоб комуністичні елдермени встали з місць і відреклися Советської Росії, та звернулись знову до попирання ідеалів демократії, якої оборонцями вони чванились бути 3 місяці тому".

Один з протикомуністичних елдерменів показав на засіданні противоенний памфлет комуністів, розкинений ними в День Перемиря по цілій Канаді і сказав: „комуністи старалися нас переконати, що „положать життя, щоб змести зо світу гітлеризм", а тепер вони з гітлерівцями загарбали часть Польщі, цебто українсько - білоруські землі. На це відповів комуніст елдермен німецької народности Пенер: „Ви говорите, що будете раді, як ми відречемося Росії. Комуністична партія не одержує інструкції від Комінтерну. Ми держимося своєї власної думки відносно канадійських справ. Ми є лише в злуці з Комінтерном, одначе він не має контролі над нами". Комуніст елдермен Форкін заявив охоту боротися за Канаду, якою буде бачити, що слушність по її стороні. Щодо противоенного памфлету, виданого в Монтреалі, а підписаного Тим Баком, головним секретарем комуністичної партії Канади, то елдермен Форкін сказав, що він його не писав, не читав, не бачив і не ширив.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

Дня 20. листопаду 1939. року помер у Ню Йорку

ТЕОДОР ПРИДОУС.

Покійний походив зо села Бринці Церковні, повіт Бібрка, Галичина. Родився 22. лютого 1890. року. Вступив до У. Н. Союзу 1919. року, до Укр. Зап. Тов. Дністер, від. 361.

Похорон відбудеться в пятницю, 24. листопаду, в годині 9:30 рано з похоронного заведення П. Яреми, звідки тіло буде доставлене до церкви св. Юра при Семій ул.

Покійний оставив жену Марію й дочки: Анну й Катерину.

Земля Йому пером!

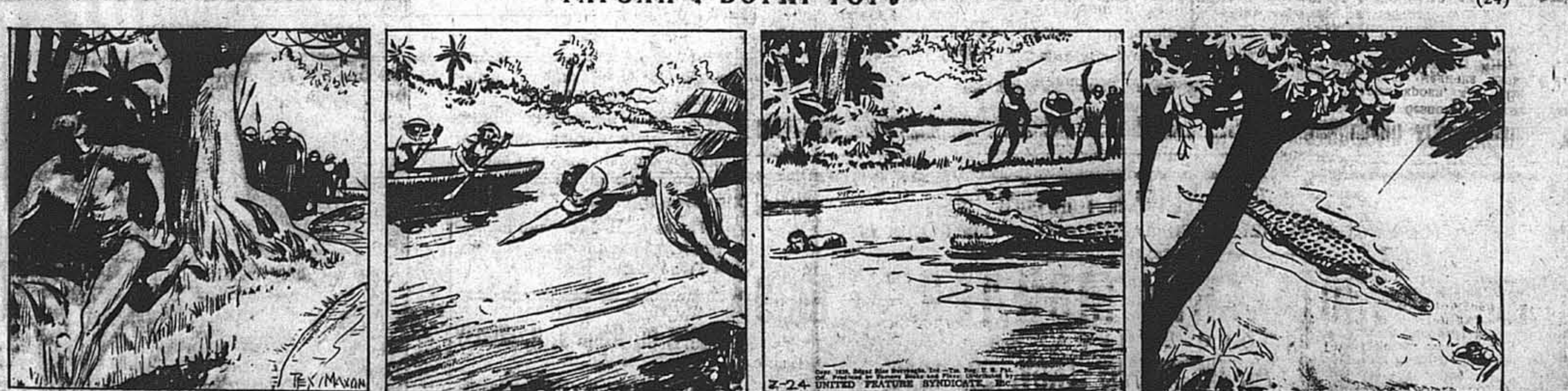
П. Кучма, секр.

КАНАДІЙСЬКІ РИБАКИ ОДЕРЖАТЬ ПЕНСІЇ.

Федеральне міністерство риболовлі видало розпорядок, що канадійські рибаки, що ловлять риби в солоних водах, одержать пенсії, якщо потерплять тілесні ушкодження або згинуть наслідком неприятельського военного поступування або через протиділання неприятельським атакам. Такі пенсії буде виплачуватися на підставі военного закону і їх буде виплачуватися жінкам, вдовам, сиротам і дітям нездібних до праці або вбитих рибаків.

На підставі другого розпорядку канадійські рибаки, покалічені діяльністю неприятеля, одержать даром усяку лікарську й хірургічну поміч і лікування, якого будуть потребувати, а також заплатиться відшкодування рибакам, що понесуть особисті маєткові втрати через неприятельську атаку.

ТАРЗАН І ВОГНІ ТОРУ (24)

Тарзан ризикував своєю особою, щоб відвернути увагу дикунів від човна та дати в той спосіб нагоду своїм товаришам добігти до нього. Та деякі дикуни таки завважили підступ і пустились до човна. Одначе це було запізно. Тарзанів підступ таки вповні вдався. Тепер він старався себе рятувати втечею.

Коли дикуни побігли за Тарзаном, обі візні вхопили зброю, що лежала недалеко на землі і миттю подались до човна. З трудом вони зрушили човен. Всетаки, поки дикуни добігли до них, вони вже гойдались вільно на глибокій воді. Та тепер з високого дерева скочив Пері та почав плисти до човна.

Пері був на дереві, куди його витаскав з води Тарзан. З биттям серця Дженета слідкувала за кожним рухом Перія. Нагло вона поблідла, побачивши кілька пащек крокодилів, що пустились, немов торпеди, в напрямку Перія. „Плинім назустріч Перієві", дав приказ Дарно, хоч знав, що тим підіздить ближче до дикунів.

Дженета вхопила тепер стрільбу та випалила з неї в одну пащеку крокодиля. Але вона схибила; куля не попала в належне місце. Пері напружував усі сили, щоб чимскорше добитись до човна. Дженета знов вистрілила. Цей раз куля задерла шкіру крокодиля. Це ще гірше розлютило того плаза, який думав, що **рана походить від Перія.**